

Republika Hrvatska
Općinski sud u Rijeci
Stalna služba u Opatiji
Maršala Tita 4
51410 Opatija

Poslovni broj P-2110/2019-36

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

I

R J E Š E N J E

Općinski sud u Rijeci, Stalna služba u Opatiji, po sutkinji Ani Župić, kao sucu pojedincu, u pravnoj stvari tužitelja Asje Žuvić iz Dražica, Jelenje, Dražičkih boraca 82, OIB: 94641714751, zastupana po punomoćnici Ani Sokal, odvjetnici iz Rijeke protiv tuženika Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb, Petrinjska 59, OIB: 53056966535, zastupan po punomoćnicima iz Zajedničkog odvjetničkog ureda Poldan, Gatara, Vižintin, Komorski, Ilić, Fruk Morina iz Rijeke, radi utvrđenja i isplate, radi utvrđenja i isplate, nakon održane javne glavne rasprave, zaključene 10. travnja 2026. u prisutnosti tužitelja osobno i njegovog punomoćnika te zamjenice punomoćnika tuženika Leonarde Vukman, odvjetnice u Rijeci, po objavi od 22. svibnja 2026.

p r e s u d i o j e

I. Odbija se prvo postavljeni tužbeni zahtjev koji glasi:

"Utvrđuje se ništetnim Ugovor o kreditu broj 628-50-3158781 sklopljen dana 23.11.2005.g. između tužiteljice Asje Žuvić, Dražice, Jelenje, Dražičkih boraca 82, OIB: 94641714751 (ranije na adresi: Rijeka, Save Vukelića 25) i tuženika Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb, OIB: 53056966535, solemniziran kod javnog bilježnika Vesne Ćuzela, iz Rijeke, Korzo 18, pod brojem OU-2231/05, te isti ne proizvodi pravne učinke za ugovorne strane."

II. Utvrđuju se nišetnima i bez pravnog učinka odredbe Ugovora o kreditu broj 628-50-3158781 sklopljenog dana 23.11.2005.g. između tužiteljice i tuženika, i to odredba članka 2., u dijelu kojom je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja ugovorne obveze promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom banke, o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo, te odredbe članka 1. i 7. Ugovora, u dijelu kojim su iznos glavnice kredita te povrat kredita vezani uz valutu švicarski franak.

III. Nalaže se tuženiku da u roku od 15 dana, isplati tužiteljici, iznos od 1.520,08 eura zajedno sa zakonskom zateznom kamatom po stopi od 15% godišnje do 31. prosinca 2007.godine, a od 01. siječnja 2008.g. do 31. srpnja 2015 po stopi koja se određuje uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za pet postotnih poena, a od 01. kolovoza 2015. godine do 31. prosinca 2022.godine po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, od 1. siječnja 2023. do 29. prosinca 2023. po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotnih poena, a od 30. prosinca 2023. do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, i koja teče na pojedinačne iznose, od dana njihova dospeljeća pa do isplate, kako slijedi:

- na iznos od 22,12 eura od 21.12.2007 do isplate,
- na iznos od 22,00 eura od 13.1.2008 do isplate,
- na iznos od 22,40 eura od 13.3.2008 do isplate,
- na iznos od 22,62 eura od 18.3.2008 do isplate,
- na iznos od 22,99 eura od 13.6.2008 do isplate,
- na iznos od 22,42 eura od 29.6.2008 do isplate,
- na iznos od 22,19 eura od 29.6.2008 do isplate,
- na iznos od 44,75 eura od 12.9.2008 do isplate,
- na iznos od 43,94 eura od 12.9.2008 do isplate,
- na iznos od 43,98 eura od 15.10.2008 do isplate,
- na iznos od 44,45 eura od 15.10.2008 do isplate,
- na iznos od 48,07 eura od 14.11.2008 do isplate,
- na iznos od 45,64 eura od 18.12.2008 do isplate,
- na iznos od 48,71 eura od 21.1.2009 do isplate,
- na iznos od 49,18 eura od 13.3.2009 do isplate,
- na iznos od 49,38 eura od 12.4.2009 do isplate,
- na iznos od 48,79 eura od 15.5.2009 do isplate,
- na iznos od 48,89 eura od 15.5.2009 do isplate,
- na iznos od 47,98 eura od 12.6.2009 do isplate,
- na iznos od 47,31 eura od 1.7.2009 do isplate,
- na iznos od 47,47 eura od 30.8.2009 do isplate,
- na iznos od 47,82 eura od 15.10.2009 do isplate,
- na iznos od 47,78 eura od 22.10.2009 do isplate,
- na iznos od 47,42 eura od 18.11.2009 do isplate,
- na iznos od 48,06 eura od 12.12.2009 do isplate,
- na iznos od 48,58 eura od 12.2.2010 do isplate,
- na iznos od 49,33 eura od 12.3.2010 do isplate,
- na iznos od 49,14 eura od 15.4.2010 do isplate,

- na iznos od 50,16 eura od 14.5.2010 do isplate,
- na iznos od 49,96 eura od 13.6.2010 do isplate,
- na iznos od 50,31 eura od 13.6.2010 do isplate,
- na iznos od 53,58 eura od 14.7.2010 do isplate,
- na iznos od 52,89 eura od 22.8.2010 do isplate,
- na iznos od 4,42 eura od 23.9.2010 do isplate,
- na iznos od 4,37 eura od 31.10.2010 do isplate,
- na iznos od 4,27 eura od 21.11.2010 do isplate,
- na iznos od 4,45 eura od 13.12.2010 do isplate,
- na iznos od 4,70 eura od 29.1.2011 do isplate,
- na iznos od 4,52 eura od 10.2.2011 do isplate,
- na iznos od 4,58 eura od 25.3.2011 do isplate,
- na iznos od 4,50 eura od 10.4.2011 do isplate,
- na iznos od 4,51 eura od 11.5.2011 do isplate,
- na iznos od 4,84 eura od 17.6.2011 do isplate,
- na iznos od 4,86 eura od 7.7.2011 do isplate,
- na iznos od 5,13 eura od 1.9.2011 do isplate,
- na iznos od 4,99 eura od 10.9.2011 do isplate,
- na iznos od 4,82 eura od 12.10.2011 do isplate,
- na iznos od 4,80 eura od 27.11.2011 do isplate,
- na iznos od 4,79 eura od 10.12.2011 do isplate,
- na iznos od 4,86 eura od 25.1.2012 do isplate,
- na iznos od 4,91 eura od 10.2.2012 do isplate,
- na iznos od 1,23 eura od 1.2.2014 do isplate,
- na iznos od 1,23 eura od 1.3.2014 do isplate,
- na iznos od 1,23 eura od 1.4.2014 do isplate,
- na iznos od 1,22 eura od 1.5.2014 do isplate,
- na iznos od 1,21 eura od 12.6.2014 do isplate,
- na iznos od 1,21 eura od 18.7.2014 do isplate,
- na iznos od 1,22 eura od 17.8.2014 do isplate,
- na iznos od 1,22 eura od 1.9.2014 do isplate,
- na iznos od 1,22 eura od 1.10.2014 do isplate,
- na iznos od 1,22 eura od 15.11.2014 do isplate,
- na iznos od 1,22 eura od 1.12.2014 do isplate,
- na iznos od 1,22 eura od 18.1.2015 do isplate,
- na iznos od 1,21 eura od 5.2.2015 do isplate,
- na iznos od 1,21 eura od 15.3.2015 do isplate,
- na iznos od 1,20 eura od 17.4.2015 do isplate,
- na iznos od 1,20 eura od 17.5.2015 do isplate,
- na iznos od 1,20 eura od 11.6.2015 do isplate,
- na iznos od 1,20 eura od 17.7.2015 do isplate,
- na iznos od 1,19 eura od 1.8.2015 do isplate,
- na iznos od 1,20 eura od 17.9.2015 do isplate,
- na iznos od 1,19 eura od 11.10.2015 do isplate,

lv. Nalaže se tuženiku da u roku od 15 dana, isplati tužiteljici iznos od 4.652,26 eura zajedno sa zakonskom zateznom kamatom po stopi od 15% godišnje do 31. prosinca 2007.godine, a od 01. siječnja 2008.g. do 31. srpnja 2015 po stopi koja se određuje uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za pet postotnih poena, a od 01. kolovoza 2015. godine do 31. prosinca 2022.godine po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, od 1. siječnja 2023. do 29. prosinca 2023. po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotnih poena, a od 30. prosinca 2023. do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine i koja teče na pojedinačne iznose, od dana njihova dospeljeća pa do isplate, kako slijedi:

- na iznos od 4,19 eura od 14.11.2008 do isplate,
- na iznos od 0,00 eura od 18.12.2008 do isplate,
- na iznos od 8,37 eura od 21.1.2009 do isplate,
- na iznos od 11,38 eura od 13.3.2009 do isplate,
- na iznos od 12,74 eura od 12.4.2009 do isplate,
- na iznos od 8,99 eura od 15.5.2009 do isplate,
- na iznos od 9,71 eura od 15.5.2009 do isplate,
- na iznos od 3,97 eura od 12.6.2009 do isplate,
- na iznos od 0,87 eura od 30.8.2009 do isplate,
- na iznos od 3,10 eura od 15.10.2009 do isplate,
- na iznos od 2,90 eura od 22.10.2009 do isplate,
- na iznos od 0,65 eura od 18.11.2009 do isplate,
- na iznos od 4,88 eura od 12.12.2009 do isplate,
- na iznos od 8,27 eura od 12.2.2010 do isplate,
- na iznos od 13,09 eura od 12.3.2010 do isplate,
- na iznos od 11,98 eura od 15.4.2010 do isplate,
- na iznos od 18,52 eura od 14.5.2010 do isplate,
- na iznos od 17,28 eura od 13.6.2010 do isplate,
- na iznos od 19,70 eura od 13.6.2010 do isplate,
- na iznos od 40,64 eura od 14.7.2010 do isplate,
- na iznos od 36,33 eura od 22.8.2010 do isplate,
- na iznos od 51,50 eura od 23.9.2010 do isplate,
- na iznos od 46,77 eura od 31.10.2010 do isplate,
- na iznos od 39,15 eura od 21.11.2010 do isplate,
- na iznos od 55,22 eura od 13.12.2010 do isplate,
- na iznos od 75,66 eura od 29.1.2011 do isplate,
- na iznos od 61,19 eura od 10.2.2011 do isplate,
- na iznos od 66,27 eura od 25.3.2011 do isplate,

- na iznos od 59,81 eura od 10.4.2011 do isplate,
- na iznos od 60,97 eura od 11.5.2011 do isplate,
- na iznos od 88,37 eura od 17.6.2011 do isplate,
- na iznos od 91,04 eura od 7.7.2011 do isplate,
- na iznos od 113,94 eura od 1.9.2011 do isplate,
- na iznos od 102,18 eura od 10.9.2011 do isplate,
- na iznos od 89,31 eura od 12.10.2011 do isplate,
- na iznos od 87,93 eura od 27.11.2011 do isplate,
- na iznos od 86,94 eura od 10.12.2011 do isplate,
- na iznos od 93,08 eura od 25.1.2012 do isplate,
- na iznos od 98,43 eura od 10.2.2012 do isplate,
- na iznos od 97,93 eura od 10.3.2012 do isplate,
- na iznos od 94,27 eura od 1.4.2012 do isplate,
- na iznos od 96,74 eura od 11.5.2012 do isplate,
- na iznos od 98,43 eura od 17.6.2012 do isplate,
- na iznos od 95,59 eura od 11.7.2012 do isplate,
- na iznos od 90,63 eura od 1.8.2013 do isplate,
- na iznos od 94,70 eura od 1.9.2013 do isplate,
- na iznos od 100,35 eura od 1.10.2013 do isplate,
- na iznos od 97,44 eura od 1.11.2013 do isplate,
- na iznos od 99,50 eura od 1.12.2013 do isplate,
- na iznos od 101,84 eura od 1.1.2014 do isplate,
- na iznos od 89,22 eura od 1.2.2014 do isplate,
- na iznos od 91,88 eura od 1.3.2014 do isplate,
- na iznos od 91,00 eura od 1.4.2014 do isplate,
- na iznos od 88,07 eura od 1.5.2014 do isplate,
- na iznos od 87,13 eura od 12.6.2014 do isplate,
- na iznos od 87,55 eura od 18.7.2014 do isplate,
- na iznos od 90,89 eura od 17.8.2014 do isplate,
- na iznos od 93,70 eura od 1.9.2014 do isplate,
- na iznos od 93,12 eura od 1.10.2014 do isplate,
- na iznos od 95,54 eura od 15.11.2014 do isplate,
- na iznos od 97,20 eura od 1.12.2014 do isplate,
- na iznos od 96,23 eura od 18.1.2015 do isplate,
- na iznos od 97,55 eura od 5.2.2015 do isplate,
- na iznos od 97,55 eura od 15.3.2015 do isplate,
- na iznos od 97,55 eura od 17.4.2015 do isplate,
- na iznos od 97,55 eura od 17.5.2015 do isplate,
- na iznos od 97,55 eura od 11.6.2015 do isplate,
- na iznos od 97,56 eura od 17.7.2015 do isplate,
- na iznos od 97,56 eura od 1.8.2015 do isplate,
- na iznos od 97,56 eura od 17.9.2015 do isplate,
- na iznos od 97,56 eura od 11.10.2015 do isplate.

V. Odbija se tužbeni zahtjev u dijelu koji glasi:

"Nalaže se tuženiku da u roku od 15 dana, isplati tužiteljici iznos od 5.648,64 eura zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na navedeni iznos teče od 30. rujna 2015. do 31. prosinca 2022. po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, od 1. siječnja 2023. do 29. prosinca 2023. po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotnih poena, a od 30. prosinca 2023. do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine."

VI. Svaka strana snosi svoje troškove.

r i j e š i o j e

I. Dopušta se preinaka tužbe učinjena u podnesku od 26. travnja 2021. i podnesku od 5. listopada 2024.

Obrazloženje

1. Tužiteljica Asja Žuvić (dalje u tekstu: tužitelj) u tužbi navodi da je s tuženikom sklopili dana 23. studenoga 2005. u Rijeci Ugovor o kreditu broj 628-50-3185781i osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama koje su upisane u zemljišnim knjigama, solemniziran kod javnog bilježnika Vesne Ćuzele iz Rijeke, pod brojem ovjere OU-2231/05 (dalje: Ugovor), kojim Ugovorom je tuženik, kao banka kreditor, tužitelju, kao korisniku kredita, odobrio i stavio na raspolaganje kunska protuvrijednost iznosa od 92.772,00 CHF, obračunato prema kupovnom tečaju za devize Kreditora važeće na dan korištenja kredita. Temeljem navedenog kredita, tužitelju je dana 2. prosinca 2005 g., isplaćena kunska protuvrijednost navedenog iznosa u visini od 443.310,82 kn (primjenom kupovnog tečaja tuženika za CHF – 1 CHF=4,778498kn). Riječ je o dugotrajnom, potrošačkom, namjenskom stambenom kreditu, s valutnom klauzulom, na rok otplate 360 mjeseci, kojeg je tužitelj kao potrošač sklopio s tuženom bankom kao trgovcem, radi kupovine stana. Također riječ je o standardiziranom i po tuženiku unaprijed sastavljenom ugovoru, o čijim pojedinačnim odredbama tužitelj nije mogao pregovarati niti na iste utjecati. Člankom 1. Ugovora određen je predmet obveze – iznos glavnice kao kunska protuvrijednost iznosa od 92.772,00 CHF prema tečaju kreditora važećem na dan korištenja kredita. Odredbom čl. 7. Ugovora utvrđena je primjena valutne klauzule CHF tako je što je utvrđeno da se kredit otplaćuje u mjesečnim anuitetima plativima po prodajnom tečaju kreditora važećem na dan dospijeće. Odredbom članka 2. Ugovora utvrđeno je da redovna kamatna stopa iznosi 4,95 godišnje i da je promjenjiva u skladu s Odlukom o kamatnim stopama kreditora. Tužitelj podnosi ovu tužbu, jer smatra da Ugovor sadrži nepoštene odredbe o valutnoj klauzuli CHF i jednostrano promjenjivoj kamatnoj stopi koje su protivne Ustavu RH, prisilnim propisima i moralu društva, te osnovnim načelima obveznog prava propisanim Zakonom o obveznim odnosima (NN 35/05..29/18, dalje

ZOO) - čl. 3 - načelo ravnopravnosti sudionika u obveznom odnosu, čl.4. - načelo savjesnosti i poštenja, čl. 6. - načelo zabrane zlorabe prava, čl. 7. - načelo jednake vrijednosti davanja, čl. 8 - načelo zabrane uzrokovanja štete i čl. 10 ponašanje u ispunjavanju obveza i ostvarivanju prava, te načelima prava zaštite potrošača, uslijed čega su ništetne i ne proizvode pravni učinak. S obzirom da je riječ o odredbama kojima se utvrđuju predmet i cijena obveze, a koji su sukladno odredbi članka 1065. ZOO bitni sastojci ugovora o kreditu to sukladno odredbi članka 105. ZOO ništetnost bitnih sastojaka ugovora povlači ništetnosti samog ugovora. Tužitelj se poziva na pravomoćnu presudu Trgovačkog suda u Zagrebu P-1401/2023 od 4. srpnja 2013. donesenu u postupku za zaštitu kolektivnih interesa za zaštitu potrošača. Tužitelj ovom tužbom traži da Sud sporne odredbe utvrdi ništetnima te naloži tuženiku da tužitelju vrati svu korist stečenu primjenom ništetnih ugovornih odredbi. Tužitelj ističe, da mu tuženik nije niti prije niti u trenutku zaključenja spornog Ugovora, pružio potpunu, jasnu i razumljivu informaciju o svim bitnim uvjetima i parametrima koji utječu na ukupan trošak kredita, a naročito ne o rizicima uzimanja potrošačkog kredita s istodobnom primjenom CHF-valutne klauzule i promjenjive kamatne stope, da bi tužitelj na temelju dobivenih obavijesti mogao doista razumjeti cjelokupnost ekonomskih posljedica koje bi za njega mogle proizaći iz ovakvog pravnog posla, već je tuženik koristeći svoju jaču pregovaračku poziciju trgovaca, tužitelju kao potrošaču putem ponude za sklapanje standardiziranog unaprijed formuliranog tipskog ugovora o kreditu, o čijim odredbama tužitelju nije bilo dopušteno pojedinačno pregovarati, protivno načelu savjesnosti i poštenja nametnuo nepoštene ugovorne odredbe, koje su dovele do izrazitog nesrazmjera međusobnih prava i obveza te povrede načela jednake vrijednosti uzajamnih davanja i načela ravnopravnosti ugovornih strana, sve na štetu tužitelja. Tuženik tako nije tužitelja upozorio na specifične rizike vezane uz valutnu klauzulu CHF, prije svega da je riječ o tzv. „valuti utočišta“ i „sigurnoj valuti“ u koju u vrijeme recesije bježi kapital, na način da ulagači tada kupuju znatne količine te valute kako bi zaštitili vrijednost svoje imovine, a što za posljedicu ima nagli rast te valute u odnosu na domaću valutu. Nadalje, tuženik nije upozorio tužitelja na činjenicu da je tečaj domaće valute, kune, vezan uz tečaj EUR, na način da Hrvatska narodna banka svojom monetarnom politikom tzv. „čvrste kune“, vezuje vrijednost HRK na vrijednost EUR i time ne dozvoljava velika odstupanja vrijednosti HRK u odnosu na EUR, no, istovremeno tečaj HRK u odnosu na druge valute, pa tako i CHF, formira se slobodno na svjetskom tržištu. Takva neizvjesnost tečaja CHF/HRK, čini kredite vezane uz valutnu klauzulu CHF, za građane RH, koji svoja primanja ne ostvaruju u CHF valuti, izrazito rizičnima, što je tužitelju kao prosječnom potrošaču, u to vrijeme bilo potpuno nepoznato. S druge strane, uz stabilnu domaću valutu, kao valutu plaćanja, primjena CHF valutne klauzule, na ugovorni način, nikada zapravo nije imala funkciju zaštitne klauzule i očuvanja stvarne vrijednosti tuženikove novčane tražbine, nego je dovela do ozbiljnog narušenja načela jednakosti ugovornih činidbi, načela ravnopravnosti ugovornih strana te je prouzročila neosnovano osiromašenje tužitelja i drastičan rast ukupnog zaduženja unatoč redovitoj i urednoj otplati kredita. Nadalje, odredbom članka 2. Ugovora utvrđeno je da je kamatna stopa promjenjiva, no pri tome među strankama nisu ugovoreni kriteriji i način promjene kamatne stope, već je utvrđeno da kamatu mijenja banka sukladno svojim odlukama o kamatama i naknadama i po vlastitoj ocjeni. Da Odredba o redovnoj kamatnoj stopi je temeljna ugovorna odredba ugovora o kreditu, jer je kamata cijena koju korisnik kredita plaća kreditoru za korištenja novčanog iznosa pozajmljenog od kreditora, dakle njome se

određuje visina i predmet obveze (činidba) kreditnog dužnika, te stoga predstavlja bitan sastojak ugovora o kreditu (čl. 1065 ZOO/čl. 1021 ZOO 05). Zbog navedenog, kamatna stopa mora biti određena odnosno određiva u smislu čl. 46 i čl. 50 ZOO (čl. 269.st.2. i 272 ZOO 05). Odredbom čl. 50.st.1. ZOO (čl. 272.st.1. ZOO 05), utvrđeno je da je predmet obveze odrediv ako ugovor sadrži podatke s pomoću kojih se može odrediti ili su strane ostavile trećoj osobi da ga odredi. Ako je činidba neodređena ili neodrediva, ugovor je ništetan. S obzirom da ugovor ne sadrži određenje kamatne stope, niti su stranke ostavile trećoj osobi da odredi visinu kamatne stope, nego naprotiv, visina kamatne stope isključivo ovisi o volji druge ugovorne strane –tuženika, proizlazi da je predmet tužiteljeve obveze neodređen i neodrediv, odnosno da je odredba o jednostrano promjenjivoj kamatnoj stopi ništetna. Takva ugovorna odredba je protivna načelu savjesnosti i poštenja te uzrokuje neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih stranaka na štetu tužiteljice, jer dolazi do situacije da vjerovnik jednostrano i bez utjecaja druge strane određuje obvezu dužnika, koji promjenu ne može predvidjeti, a pravilnost promjene ne može niti provjeriti jer nema nikakvih egzaktnih kriterija. Radi se o znatnoj neravnoteži u pravima i obvezama stranaka i to na štetu tužitelja jer su neizvjesni bitni elementi ugora, odnosno cijena. Slijedom navedenog, tužitelj predlaže da sud donese presudu kojom će utvrditi ništenim Ugovor o kreditu u cijelosti, a ako taj zahtjev sud ne prihvati, predlaže da sud naloži tuženiku da tužitelju isplati sve što je stekao po osnovi ništetne odredbe o valutnoj klauzuli i jednostrano promjenjivoj kamatnoj stopi odnosno kojom će naložiti tuženiku da tužitelju isplati iznos od 11.094,78 kuna (sada 1.472,53 eura) s osnova ništetne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi te iznos od 33.601,42 kuna (sada 4.459,67 eura) s osnova ništetne odredbe o valutnoj klauzuli, sve sa zateznim kamatama i troškovima postupka.

2. Tuženik je u odgovoru na tužbu osporio tužbu i tužbeni zahtjev u cijelosti kao neosnovan. Nesporno je postojanje ugovornog odnosa između stranaka temeljem: Ugovora o kreditu broj 628-50-3158781 i Dodatka broj KONV-01/2016 temeljem odredaba čl. 19. a. do 19. i Zakona o potrošačkom kreditiranju čime je provedena konverzija kredita ugovorenog u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kunski kredit s valutnom klauzulom u EUR. Tuženik osporava da bi sporne ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli i klauzuli o promjenjivoj kamatnoj stopi bile ništetne, pa slijedom toga nije ništetan niti ugovor o kreditu u cijelosti. No neovisno od toga, čak i da su hipotetski predmetne ugovorne odredbe ništetne, ugovor nije ništetan u cijelosti. Tužiteljica tvrdi da su nepoštene i ništetne odredbe Ugovora prema kojoj je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica uz švicarski franak (dalje u tekstu: valutna klauzula) kao i članka Ugovora u dijelu u kojem je redovna kamata tijekom postojanja obveze promjenjiva u skladu s jednostranim odlukama tuženika (dalje u tekstu: klauzula o promjenjivoj kamatnoj stopi). Odredba o valutnoj klauzuli sadržana u članku 1. i 7. Ugovora je jasna, uočljiva i razumljiva. Naime, iz članka 1. Ugovora nesporno proizlazi da će se tužiteljici isplatiti iznos od 92.772,00 CHF u kunskoj protuvrijednosti dok je u članku 7. Ugovora ugovoreno i jasno te razumljivo obrazloženo da će tužiteljica kredit vraćati u jednakim mjesečnim anuitetima u kunskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju za Kreditora za CHF. Tužiteljici je na taj način već u samoj odredbi ugovora obrazloženo te joj je moralo biti jasno da visina anuiteta ovisi o srednjem tečaju tuženika na dan dospijeća budući je tako izričito ugovoreno. Ujedno je tužiteljici kod zaključenja ugovora predan i otplatni plan gdje su opet anuiteti izraženi u valuti CHF te je na svakoj stranici otplatnog plana naznačeno da se imaju plaćati po srednjem tečaju tuženika na dan plaćanja. Štoviše,

na svakoj stranici otplatnog plana podebljanim slovima naglašeno je: „Informaciju o važećim tečajevima valuta na dan možete dobiti korištenjem usluga telefonskog servisa RBA DIREKT pozivom telefonskog broja: 062/62-62-62.“ Dakle, već iz toga proizlazi da je tuženik tužiteljicu izričito i pisano upozorio na mogućnost promjene valute na dan dospijeća te shodno tome i promjeni visine anuiteta te osigurao pravodobno obavješćavanje o navedenom. Tužiteljici je svakako već temeljem jasne, uočljive i razumljive odredbe o valutnoj klauzuli, kako je gore obrazloženo, bio jasan značaj valutne klauzule mogućnost kao i posljedice povećanja istoga. Međutim, tužiteljici su i prije i prilikom zaključenja ugovora obrazložene posljedice i rizike vezanja kredita uz valutu CHF. Svakako je potrebno za naglasiti da u trenutku zaključenja predmetnog Ugovora, postojanje valutne klauzule nije bila nikakva novina, pa su rizici vezanja kredita uz bilo koju valutu pa tako i CHF bili općepoznati. Nadalje, predmetni Ugovor je solemniziran od strane javnog bilježnika te je nedvojbeno da je solemnizacijom javni bilježnik potvrdio da je ugovornim stranama ugovor jasan i razumljiv te da odražava njihovu pravu volju. Konačno je glede ovog elementa procjene nepoštenosti ugovorne odredbe potrebno naglasiti da niti tužiteljica niti tuženik nisu mogli niti bi ikada objektivno mogli znati točne ukupne troškove kredita s osnove promjena tečaja valute budući nije moguće unaprijed znati kretanja vrijednosti valute. Ono što je jedino važno jest da je tužiteljici bilo poznato odnosno nije moglo ostati nepoznato da su sve valute podložne promjenama te da će se shodno tome mijenjati i troškovi kredita. Isto tako važno je naglasiti da su promjene valute mogle ići i na način da je vrijednost CHF padala u odnosu na kunu pa da je tužiteljica u tom slučaju bila dužna vratiti čak manje nego što je primio. Stoga sud prilikom ocjene nepoštenosti mora imati na umu i bi li u tom slučaju ocijenio takvu odredbu nepoštenom i shodno tome ništetnom? Slijedom svega navedenog, notorno je da je tužiteljici sporna odredba bila jasna, razumljiva i lako uočljiva pa slijedom toga nije dopušteno ocjenjivati njezinu nepoštenost sukladno čl. 99. ZZP-a. Kod tuženika je uvijek moguće pojedinačno pregovaranje o valutnoj klauzuli budući tuženik nudi više opcija, a zatim klijent, ovisno o svojoj kreditnoj sposobnosti bira jednu od ponuđenih opcija. Valutna klauzula ne uzrokuje neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, a nije niti suprotna načelu savjesnosti i poštenja. Prvenstveno je potrebno imati na umu važnu činjenicu da je valutna klauzula ugovorena kao dvostrana klauzula koja prati kretanje valute CHF u odnosu na hrvatsku kunu. Dakle, u slučaju da je vrijednost valute CHF u odnosu na hrvatsku kunu padala, to bi tužiteljica morala vratiti manji iznos kredita. Već iz toga jasno proizlazi da sama ugovorna odredba ne uzrokuje neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača pa da shodno tome nije nepoštena! Tužiteljica je zbog povećanja vrijednosti valute CHF u odnosu na hrvatsku kunu bila dužna vratiti povećane iznose anuiteta u odnosu na početno utvrđen otplatni plan, no isto tako, u slučaju smanjenja vrijednosti valute bila bi dužna vratiti smanjene iznose anuiteta u odnosu na početno utvrđen otplatni plan. Navedeno je bitno za ocjenu postojanja ravnoteže u pravima i obvezama ugovornim strana. Činjenica da je došlo do povećanja vrijednosti CHF u odnosu na ostale svjetske valute nije se mogla predvidjeti u trenutku zaključenja Ugovora, a uzrok tome se ne nalazi u postupanju tuženika niti je tuženik ostvario ikakav dodatan profit imajući na umu da je i sam zadužen u istoj valuti što je utvrđeno u kolektivnom sporu. Ukazuje se posebno i na članak 9. Ugovora o kreditu kojim je ugovoreno: „Kreditor može, u tijeku redovne otplate kredita, na pisani zahtjev korisnika kredita koji uredno ispunjava sve obveze po ugovoru o kreditu, izvršiti konverziju obveze Korisnika kredita po ovom ugovoru

izražene u CHF u EUR.“ Dakle, tužiteljica i korisnik kredita imali su pravo bilo kada, tijekom uredne otplate kredita zatražiti konverziju, ako su smatrali postojeću valutnu klauzulu u CHF nepovoljnima. Imajući na umu definiciju načela savjesnosti i poštenja kao i sve činjenice gore iznesene notorno je da je tuženik postupao sukladno predmetnom načelu. Upravo je tužiteljica ta koja postupa protivno načelu savjesnosti i poštenja kada je prvo zaključila ugovor o kreditu s valutnom klauzulom u CHF, a zatim od zaključenja ugovora 2005. godine do konverzije na temelju zakona (2016. godine) nije tražila konverziju kredita iako je na to imala pravo te tek sada podnosi tužbu tražeći utvrđenje ništetnosti. Tužiteljica tvrdi da je nepoštena i ništetna odredba Ugovora u dijelu u kojem je redovna kamata tijekom postojanja obveze promjenjiva u skladu s jednostranim odlukama tuženika (dalje u tekstu: klauzula o promjenjivoj kamatnoj stopi). Predmetna odredba je jasna, razumljiva i lako uočljiva pa shodno tome nije dopušteno ocjenjivati njezinu nepoštenost. Naime, nalazi se u članku 2. (drugom) Ugovora te u istoj stoji: „godišnja, promjenjiva, u skladu s Odlukom o kamatnim stopama Kreditora).“ Glede razumljivosti predmetne odredbe tužitelji naglašavaju se sljedeće činjenice: 1. Odredba je gramatički jasna i razumljiva te je uočljiva, odnosno nema ništa dvojbeno ili sporno u pojmu „promjenjiva, u skladu s Odlukom o kamatnim stopama Kreditora) 2. Tuženik je tužiteljici objasnio posljedice ugovaranja promjenjive kamatne stope 3. Tužiteljica je svakako kao informiran, razumno pažljiv i razborit potrošač mogla shvatiti značenje promjenjivosti kamatne stope. Važno je za naglasiti da u kolektivnom sporu nije utvrđeno da bi promjenjive kamatne stope bile ništetne. Sporne su bile samo promjene kamatnih stopa sukladno Odluci banke ukoliko nisu bili jasni kriteriji tj. parametri za promjenu kamatne stope. Odlukom članka 2. i 10. Ugovora tužiteljica je pristala da se na sve što nije regulirano tim Ugovorom primjenjuju opći akti banke kojim je regulirano kreditiranje građana sa svim njihovim izmjenama i dopunama donesenim za vrijeme trajanja tog Ugovora. Stoga je na tužiteljici teret dokaza da su u konkretnom slučaju nepoštene i ništetne odredbe Odluka banke kao i drugih općih akata banke temeljem kojih je mijenjana visina kamatne stope. Tuženik je pošteno i savjesno donosio Odluke o promjenama kamatnih stopa te je o svakoj promjeni obavijestio tužiteljicu, a tužiteljica nikada nije imala prigovora odnosno primjedbi na takve promjene te je očito s istima bila suglasna. Navedeno nije osporeno niti u tužbi. Tuženik je mijenjao kamatne stope samo onda kada je za to imao opravdani razlog, te sukladno načelu savjesnosti i poštenja i zabrane zlouporabe prava. Sukladno tada važećim Općim uvjetima poslovanja sa stanovništvom, u toč. VI propisano je opće načelo da banka visinu kamatnih stopa određuje u zavisnosti od tekućih tržišnih prilika, cijene novaca i kapitala na domaćem i inozemnim tržištima. Kriteriji za utvrđivanje promjene kamatnih stopa detaljno su razrađeni u Načelima za utvrđivanje promjena kamatnih stopa i Pravilniku o obračunu kamata i naknada. Upravo je temeljem tih Općih uvjeta i akata tuženika potrebno ocijeniti opravdanost i poštenost tuženika glede promjene kamatnih stopa. U trenutku zaključenja i ispunjenja ugovora nije bio na snazi Zakon o potrošačkom kreditiranju (NN 112/12) koji je čl. 11. a. st. 2. propisuje: „Parametri iz stavka 1. ovoga članka mogu biti referentna kamatna stopa (npr. EURIBOR, LIBOR), indeks potrošačkih cijena, premija na kreditni rizik Republike Hrvatske i slični parametri čija promjena ne ovisi o volji jedne ugovorne strane.“ Unatoč tome što u spornom razdoblju predmetni zakon nije bio na snazi, tuženik je mijenjao kamatnu stopu upravo sukladno promjenama predmetnih tržišnih parametara. Naglašava se da je tuženik postupio sukladno izmijenjenoj odredbi članka 11.a st. 5. ZPK (NN 143/13) te je smanjio kamatnu stopu na način da je od 01. siječnja 2014.

godine iznosila 3,23 %. Također se ponavlja, da su tužitelju sve odredbe ugovora pa tako i odredba ugovora o promjenjivoj kamatnoj stopi kao i parametri o kojima ovisi promjena kamatne stope bili obrazloženi. Tužiteljica je svakako kao razumno dobro informiran, razumno pažljiv i oprezan potrošač mogla razumjeti i shvatiti značenje i promjenjive kamatne stope i valutne klauzule, a čiji uvjeti su joj obrazloženi prilikom zaključenja ugovora o kreditu. Tužiteljica je svjesno preuzela rizik povećanja kamatne stope, koja je kasnije mogla biti manja ili veća, sukladno parametrima prema kojima se ona određuje. Tužiteljica je svjesno preuzela i rizik promjene tečaja koji je kasnije mogao biti manji ili veći. Tuženik osporava pravo tužiteljice na potraživanje bilokakve isplate. Kod ocjene visine tužbenog zahtjeva, potrebno je imati na umu da su stranke zaključile Dodatak broj KONV-01/2016 temeljem odredaba čl. 19. a. do 19. i Zakona o potrošačkom kreditiranju čime je provedena konverzija kredita ugovorenog u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kunski kredit s valutnom klauzulom u EUR. Provedenom konverzijom je početno odobrena glavnica kredita s valutnom klauzulom u CHF preračunata u protuvrijednost EUR prema srednjem tečaju na dan isplate kredita te su umjesto ugovorenih kamatnih stopa za kredit uz valutnu klauzulu u CHF obračunate kamatne stope koje su primjenjivane na kredite iste vrste i trajanja s valutnom klauzulom u EUR. Konverzijom kredita prestala je novčana obveza tužitelja prema tuženiku u odnosu na dio glavnice u visini od 19,820.88 EUR. Sve uplate koje su izvršene tijekom trajanja ugovora za potrebe konverzije preračunate su u protuvrijednost EUR po srednjem tečaju na dan uplate te su primljenim uplatama podmirene mjesečne obveze po novom otplatnom planu. Sve uplate koje su izvršene tijekom trajanja ugovora za potrebe konverzije preračunate su u protuvrijednost EUR po srednjem tečaju na dan uplate te su primljenim uplatama podmirene mjesečne obveze po novom otplatnom planu. Tuženik izričito osporava da bi sporne odredbe ugovora o kreditu (valutna klauzula i promjenjiva kamatna stopa) u bilo kojem dijelu bile ništetne. Sve i kada bi se hipotetski utvrdila ništetnost ugovorne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi u dijelu u kojem je ista promjenjiva sukladno odlukama tuženika kao i valutne klauzule notorno je da potrošači koji su proveli konverziju ne mogu osnovano tražiti nikakvu isplatu glede uplata s osnove promjene tečaja valute ili promjene visine kamatne stope po osnovnom ugovoru kada su sve uplate sporazumno uračunate u konverziji prema uvjetima za kredit u EUR. Dakle, tužiteljica nema pravo ni na kakvu isplatu sve i kada bi se hipotetski utvrdila ništetnost spornih odredbi Ugovora o kreditu pa je stoga u cijelosti neosnovan i tužbeni zahtjev na isplatu. U odnosu na posljedice eventualne ništetnosti dijela ugovorne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi tužitelj nema pravo zahtijevati isplatu utuženog iznosa na način da se predmnjeva da je između stranaka za cijelo vrijeme trajanja ugovora o kreditu ugovorena fiksna kamatna stopa. Nesporno je da su stranke ugovorile promjenjivu kamatnu stopu, a praznina u ugovoru koja nastaje eventualnim utvrđenjem ništetnosti dijela odredbe koji se odnosi na način promjene kamatne stope treba se ispuniti teleološkim tumačenjem ugovora, vezanih općih akata tuženika kao sastavnih dijelova ugovora i u vrijeme zaključenja ugovora o kreditu postojeće zakonske regulative. Usvajanjem ovakvog tužbenog zahtjeva implicira se primjena fiksne kamatne stope, što posljedično označava neopravdano utvrđenje ništetnosti cijele odredbe članka 2. Ugovora o kreditu, a što za krajnju posljedicu ima da se za potrebe izračuna visine tužbenog zahtjeva ne može primijeniti niti početna kamatna stopa od 4,95 % godišnje jer je ona bila ponuđena samo za ugovore o kreditu s promjenjivom kamatnom stopom! Dakle, za pravilno utvrđenje visine tužbenog zahtjeva, a ukoliko je ništetan dio odredbe

o načinu promjene kamatne stope tada je na tužitelju bio teret dokaza da preciznim parametrima (LIBOR za CHF, CDS za RH i trošak regulacije) dopuni ugovornu odredbu o kamatnoj stopi, pa bi se tek tada eventualno stvorile pretpostavke za odlučivanje o tome je li se uopće i za koji iznos tuženik zaista neosnovano obogatio obračunavajući kamatnu stopu po vlastitim odlukama suprotno načelu savjesnosti i poštenja i na štetu tužitelja. Međutim, sve i da postoje bilo kakve preplate, te preplate su i dalje uplate i sporazumno su uračunate u konverziji, sve kako je prethodno izneseno. Potrebno je i oduzeti sve ono što je tužiteljici dopunski u konverziji priznato. Ponovno, podredno i hipotetski, ukoliko bi sud ustanovio da tužitelj i ima pravo na kakvu isplatu, a imajući na umu provedene konverzije ukazuje se posebno kako slijedi. U cijelosti se osporava pravo na potraživanje s osnove tijeka kamata. Sve kada bi se hipotetski utvrdila ništetnost ugovorne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi u dijelu u kojem je ista promjenjiva sukladno odlukama tuženika kao i valutne klauzule, tužitelji ne pripadaju zakonske zatezne kamate kako je to zatražio u tužbi. Tuženik nije bio nepošten budući da je isti postupao u cijelosti u skladu s tada važećim zakonskim odredbama, u skladu s ugovorom, s općim uvjetima tuženika kao sastavnim dijelom ugovora te je u konačnici kamatnu stopu prilagođavao tržišnim parametrima koji ne ovise o njegovoj volji, a sve kako je naprijed detaljno obrazloženo. Isto se odnosi i na promjenu tečaja valute budući je isti mijenjan zbog okolnosti na koje tuženik nije utjecao niti je mogao utjecati. Tuženik ističe prigovor zastare potraživanja. Slijedom svega navedenog, predlaže se odbiti tužbu i sve tužbene zahtjeve te naložiti tužiteljici da tuženiku naknadi prouzročeni parnični trošak uvećano za zakonske zatezne kamate koje na taj iznos teku od dana presuđenja do isplate.

3. Podneskom od 26. travnja 2021. tužitelj je preinačio eventualno kumulirani tužbeni zahtjev radi isplate, tako da pored povrata preplaćenih iznosa s osnove neosnovanog uvećanja kamatnih stopa te povrata preplaćenih iznosa anuiteta s osnove tečajnih razlika, dodatno postavlja i zahtjev za povrat iznosa za koji je tužiteljeva glavnica provedbom konverzije neosnovano uvećana u odnosu na onaj iznos glavnice koliko bi ista trebala iznositi uz eliminaciju negativnih učinaka ništetne odredbe o valutnoj klauzuli u iznosu od 40.566,82 kn (sad 5.384,14 eura), zajedno sa zakonskom zateznom kamatom tekućom od dana 30.rujna 2015. pa do isplate. Sud je navedenu preinaku tužbe dopustio jer je izjavljena prije zaključenja prethodnog postupka te smatrajući ju svrsishodnom za konačno rješenje odnosa među strankama budući da se o preinačenoj tužbi može donijeti odluka na temelju svih dokaza koji su provedeni u ovom postupku (članak 190. stavci 1. do 4. Zakona o parničnom postupku, "Narodne novine" broj 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07.- Odluka USRH, 84/08., 96/08.- Odluka USRH, 123/08.-ispravak, 57/11., 148/11.- pročišćeni tekst, 25/13., 89/14.- Odluka USRH, 70/19., 80/22., 114/22.,155/23., dalje: ZPP-a).

4. Uz navedeno, tužitelj je kod eventualno kumuliranog zahtjeva istaknuo i zahtjev radi utvrđenja ništetnosti odredbi Ugovora o kreditu broj 628-50-3158781 sklopljenog dana 23. studenoga 2005. između tužiteljice i tuženika, i to odredbe članka 2., u dijelu kojom je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja ugovorne obveze promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom banke, o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo, te odredbe članka 1. i 7. Ugovora, u dijelu kojim su iznos glavnice kredita te povrat kredita vezani uz valutu švicarski franak, sve u smislu članka 187. stavak 3. ZPP-a.

5. Po provedenom financijskom vještačenju tužitelj je podneskom od 5. listopada 2024. konačno specificirao eventualno kumulirani tužbeni zahtjev radi isplate te sada potražuje kako je navedeno u izreci. Budući da je ukupan zahtjev radi isplate povišen, radi se o preinaci tužbe, koju je sud dopustio iako je izjavljena nakon zaključenja prethodnog postupka i unatoč protivljenju tuženik, jer tužitelj prije provedenog vještačenja nije niti mogao znati točan iznos preplata, a sud smatra da je preinaka svrsishodna za konačno rješenje odnosa između stranka (članak 190. stavci 1. do 4. ZPP-a). Uz navedeno, ističe se kako je na sastanku predsjednika Građanskih odjela županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanom 26. studenoga 2021. usvojen zaključak da je u predmetima korisnika kredita u švicarskim francima dopuštena preinaka tužbe nakon provedenog dokaza financijskim vještačenjem.

6. Dakle, predmet ovog postupka jest zahtjev tužitelja radi utvrđenja ništetnosti odredbi Ugovora o kreditu broj o valutnoj klauzuli i kamatnoj stopi promjenjivoj po odluci kreditora. Predmet spora je i tužiteljev restitucijski zahtjev radi povrata preplaćenih iznosa s osnova razlike u tečaju, razlike u kamatama te pogrešno umanjene glavnice dugovanja prilikom provedbe konverzije u iznosu navedenom u izreci ove presude. Pritom, tužitelj se u ovoj parnici pozvao na pravna utvrđenja iz presuda kojima su prihvaćeni zahtjevi iz tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava i to presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-7129/2013 od 13. lipnja 2014. i presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018.

7. Sud je proveo dokaz uvidom u Ugovor o kreditu od 23. studenoga 2025., otplatni plan, obavijesti o promjeni kamatne stope, prijepis knjigovodstvene kartice, Dodatak Ugovoru o kreditu od 4. ožujka 2016., obavijest od 13. prosinca 2013., tuženikove Opće uvjete poslovanja sa stanovništvom iz 2005. i 2009. godine, izračun konverzije kredita, tuženikove Opće uvjete poslovanja s građanima, saslušana svjedokinja Ardea Dogvan, saslušan je tužitelj te je provedeno vještačenje po vještaku financijske struke Tomislavu Prpiću. Sud nije proveo dokaz uvidom u Pravilnike tuženika o načinu obračuna kamatne stope jer predmet ovog postupka nije pitanje metodologije izračuna kamatnih stopa već valjanost ugovaranja promjenjive kamatne stope na temelju jednostrane odluke jedne ugovorne strane.

8. Budući da se tužitelj u ovoj parnici pozvao na pravna utvrđenja iz presuda kojima su prihvaćeni zahtjevi iz tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava najprije se ističe da je u postupku pred Trgovačkim sudom u Zagrebu pod poslovnim brojem P-1401/2012 presudom od 4. srpnja 2013., koja je potvrđena presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, poslovni broj PŽ-7129/2013 od 13. lipnja 2014. pravomoćno utvrđeno da je tuženik u razdoblju od 10. rujna 2003. pa do 31. prosinca 2008. povrijedio kolektivne interese i prava potrošača, korisnika kredita, zaključujući ugovore o kreditima, koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju – ugovorima o kreditima, na način da je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja obveze po ugovorima o kreditu promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom tužene i drugim internim aktima banke, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja ugovora tužena kao trgovac i

korisnici kreditnih usluga, kao potrošači, nisu pojedinačno pregovarali i ugovorom utvrdili egzaktno parametre i metode izračuna tih parametara koji utječu na odluku tužene banke o promjeni stope ugovorne kamate, a što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana utemeljenoj na jednostranom povećanju kamatnih stopa, a sve na štetu potrošača, čime je tuženik postupio suprotno tada važećim Zakonima o zaštiti potrošača (NN 96/03) u razdoblju od 10. rujna 2003. pa do 6. kolovoza 2007., a nadalje protivno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača (NN 79/07, 125/07, 75/09, 79/09, 89/09, 133/09 te suprotno odredbama).

9. Isto tako, Vrhovni sud Republike Hrvatske je u kolektivnom sporu koji se je vodio radi zaštite prava i interesa potrošača korisnika kredita u CHF pod posl.br. Rev-2221/2018 presudom od 3. rujna 2019. odlučivao je o reviziji sedam banaka među kojima je bila i tužena izjavljene protiv presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske posl.br. PŽ-6632/2017 od 14. lipnja 2018. a kojom je potvrđena presuda Trgovačkog suda u Zagrebu posl.br. P-1402/2012 od 4. srpnja 2013. u toč. 1., 2., 3., 4., 5., 6. i 7. izreke kojim je utvrđeno da su banke među kojima je i tužena u određeno navedenim razdobljima povrijedile kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita sklapanjem ugovora o kreditu koristeći u njima nepoštene i ništetne ugovorne odredbe ugovaranjem valute uz koju je vezana glavnica švicarski franak, sve suprotno odredbama čl. 81., čl. 82. i čl. 90. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine", broj 96/03 - dalje: ZPP/03) u razdoblju do 6. kolovoza 2007., a od 7. kolovoza 2007. do 31. prosinca 2008. suprotno odredbama čl. 96. i čl. 97. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine", broj 79/07, 125/07, 75/09, 79/09, 89/09 i 133/09- dalje: ZPP), se odbijaju kao neosnovane. Vrhovni sud Republike Hrvatske je u potpunosti prihvatio razloge iz drugostupanjske presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske PŽ-6632/17 od 14. lipnja 2018. U presudi Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, a koje shvaćanje prihvaća i Vrhovni sud Republike Hrvatske utvrđeno je da su tužene banke među kojima je i ovdje tuženik u razdoblju od 1. travnja 2004. do 31. prosinca 2008. povrijedila kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita sklapanjem ugovora o kreditu koristeći u njima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe tako da je u ugovorima o potrošačkom kreditiranju-ugovorima o kreditu ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije sklapanja i u vrijeme sklapanja tih ugovora nisu kao trgovci potrošače u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti a tijekom pregovora i u vezi sklapanja tih ugovora o kreditu što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih stranaka čime su banke postupile suprotno odredbama čl. 81., čl. 82. i čl. 90. tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača (NN-96/03) u razdoblju do 6.08.2007. da od 7.08.2007. do 31.12.2008. suprotno odredbama čl. 96. i čl. 97. Zakona o zaštiti potrošača (NN 79/07 i dr.).

10. Što se tiče pravnih učinaka presude donesene po kolektivnoj tužbi treba reći da je člankom 502. c ZPP-a navedeno da se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete ili isplatu pozvati na pravno utvrđenje iz postupaka po kolektivnoj tužbi. S tim u svezi na tužitelju je teret dokaza samo glede činjenica koje moraju biti ispunjene u spornom razdoblju da bi se na tako utvrđeno činjenično stanje mogla primijeniti odluka suda po kolektivnoj tužbi. Drugim riječima, tužitelj, da bi se pozvao na pravne učinke presude iz postupka po kolektivnoj tužbi mora dokazati da je njegov konkretan slučaj obuhvaćen ostvarenom kolektivnom zaštitom, što znači da

tužitelj mora dokazati činjenicu sklapanja kredita s kamatnom stopom kao promjenljivom u skladu s jednostranom odlukom banke i drugim internim aktima banke u spornom razdoblju i da se radi o ugovoru o kreditu s ugovorenom ništetnom odredbom o valutnoj klauzuli u valuti CHF također u spornom razdoblju (radi se o vremenskom periodu koji je za svaku od osam banaka konkretno određen presudama Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske). U ovoj parnici to je utvrđeno na temelju priloženog Ugovora o kreditu.

11. S druge strane, na tuženiku je teret dokaza o tome da dokaže da sadržaj Ugovora ne odgovara sadržaju ugovora o kreditu koji su zaključeni u razdoblju od 10. rujna 2003. godine pa do 31. prosinca 2008. godine, odnosno da u konkretnom slučaju postoje okolnosti koje isključuju primjenu učinaka zaštite iz kolektivnog spora te da je tuženik tužitelju u predugovornoj fazi pružio sve potrebne informacije za donošenje informirane odluke o sklapanju ponuđenog ugovora koji sadrži predmetne ugovorne odredbe, pa da je tužitelj mogao donijeti informiranu odluku hoće li ugovor s tim odredbama sklopiti ili neće.

12. Ocjenjujući provedene dokaze u tom smislu u bitnom je utvrđeno:

- da su stranke, i to tužitelj, kao korisnik kredita i tuženik, kao davatelj kredita, 23. studenoga 2005. zaključili Ugovor o kreditu na iznos od 92.772,00 CHF u protuvrijednosti kuna po srednjem tečaju banke za CHF na dan korištenja kredita,
- da se radi o stambenom kreditu (članak 6. Ugovora o kreditu)
- da je među strankama ugovorena valutna klauzula te je ugovoreno u čl. 7. da se kredit otplaćuje u mjesečnim anuitetima u kunskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju banke za CHF, važećem na dan dospelja,
- da je u čl. 2. Ugovora ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja ugovorne obveze promjenjiva u skladu s Odlukom banke, a koja je početno ugovorena po stopi od 4,95% godišnje,
- da je i prema tada važećim tuženikovom Općim uvjetima poslovanja s građanima u članku VI. bilo određeno da se visina kamatne stope, način obračuna i plaćanje kamate određuju odlukama i aktima Banke kojima se regulira kreditiranje građana,
- da su stranke zaključile i Dodatak Ugovoru o kreditu (dalje: Aneks Ugovoru) na temelju ZIDZOPK, kojim su odredbe iz osnovnog Ugovora o kreditu izmijenile u pogledu valutne obveze, kamatne stope i iznosa preostale neotplaćene glavnice kredita te je postignut sporazum o korištenju preplate, a tužitelju je prije zaključenja Aneksa Ugovoru dostavljen izračun konverzije kredita zajedno s prijedlogom izmijenjenog ugovora o kreditu, a tužitelj je nedvojbeno potpisao suglasnost da se konverzija kredita u CHF provede u skladu s dostavljenim izračunom konverzije.

13. Tužiteljica je u bitnom iskazala da su joj sredstva bila potrebna za kupnju stana, da joj je ovaj kredit ponuđen kao najpovoljniji i da ju nitko nije posebno upozorio na valutnu klauzulu. Znala je što je valutna klauzula jer su svi krediti bili takvi. Nije bilo nagovještaja da će tečaj tako rasti i „divljati“. Nije nuđena fiksna kamatna stopa. Ništa posebno nije niti rečeno vezano za kamatnu stopu, osim ako bude promjene da će to biti jednom, maksimalno dva puta godišnje zbog nekih razloga koji su bili prekomplikirani za objašnjavanje. S početka je rata bila oko 2.300,00 kuna, da bi potom rasla i maksimalno je bila povećana za 1.200,00 kuna, odnosno iznosila je do 3.400,00

kuna mjesečno. Banka joj je ponudila zaključenje dodatka Ugovoru, a tužiteljica je pristala jer se htjela riješiti tog tereta CHF i strepnje da li će ponovno doći do porasta tečaja. Nije bila u mogućnosti pregovarati niti mijenjati odredbe Ugovora o konverziji, kao i prvi put ugovor je bio pripremljen.

14. Sud je iskaz tužitelja u cijelosti prihvatio kao istinit jer je životan, logičan i sukladan je ispravama u spisu. Naime, niti jedna isprava priložena u spis ne govori o tome da bi tužitelj prije zaključenja ugovora bio upozoren na specifične rizike kredita s valutnom klauzulom u CHF te da bi bio upoznat s parametrima na temelju kojih će se mijenjati kamatna stopa (o kojima će nastavno biti više riječi), a iz samog sadržaja ugovora vidljivo je da se radi o tipskom ugovoru, čiji je sadržaj bio pripremljen od strane tuženika i kojeg je tužitelj mogao prihvatiti ili odbiti. Također, u samom ugovoru navedeno je da se radi o potrošačkom ugovoru (kreditu za kupnju stana) pa su i time potvrđeni navodi tužitelja da je Ugovor zaključen izvan gospodarske djelatnosti tužitelja.

15. Svjedokinja Ardea Dogvan je iskazala da nije radila na konkretnom ugovoru već je bila voditelj poslovnice, pa kako ista nije imala saznanja o informiranosti tužitelja o rizicima valutne klauzule u CHF te informiranosti tužitelja o parametrima i načinu promjene kamatne stope u konkretnom slučaju, njezin iskaz nije od važnosti za utvrđenje odlučnih činjenica u ovom postupku.

16. Na temelju izvedenih dokaza nije utvrđeno da se na konkretan Ugovor o kreditu ne primjenjuju učinci zaštite iz kolektivnog spora.

17. Naime, tužitelj je navedeni ugovor zaključio kao fizička osoba, za kupnju stana (dakle, u privatne svrhe) pa se radi o potrošačkom ugovoru. U vrijeme sklapanja predmetnog Ugovora o kreditu bio je na snazi Zakon o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj 96/03., dalje ZZP/03) koji je regulirao pitanje nepoštenih odredbi u trgovačkim ugovorima kao *lex specialis* u odnosu na odredbe Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05., dalje ZOO) kojim je to pitanje bilo regulirano na razini općeg propisa. Međutim obzirom na utuženo razdoblje u konkretnom slučaju mjerodavne su i odredbe Zakona o zaštiti potrošača iz 2007. ("Narodne novine" broj 79/07. i 125/07., dalje: ZZP/07). Odredbom članka 84. ZZP/03 i članka 99. ZZP/07 propisano je da nije dopušteno ocjenjivati jesu li ugovorne odredbe o predmetu ugovora i cijeni poštene, ako su te odredbe jasne, lako razumljive i uočljive.

18. Iz sadržaja predmetnog Ugovora o kreditu sklopljenog među strankama proizlazi da su odredbe Ugovora koje se odnose na valutnu klauzulu i promjenjivu kamatnu stopu bile vidno istaknute, odnosno da su te ugovorne odredbe bile lako uočljive. Isto tako proizlazi i da je u navedenim odredbama bilo jasno naznačeno da se iznos glavnice kredita vezuje uz tečaj švicarskog franka i da je redovna kamatna stopa promjenjiva sukladno Odluci banke iz čega proizlazi da su bile jasne. Međutim tijekom postupka nije utvrđeno da se o tim odredbama pojedinačno pregovaralo, niti da je tužitelj kao potrošač u cijelosti jasno i transparentno bio informiran o svim rizicima koje prate ugovorenu valutu CHF ili pak da su tužitelju jasno objašnjeni kriteriji o kojima ovisi promjena tečaja i kamatne stope, a što u konačnosti nije navedeno niti u ugovoru.

19. Naime prosječnom potrošaču u Republici Hrvatskoj, kakav je i tužitelj, u vrijeme sklapanja predmetnog ugovora nije bilo poznato da je uz valutnu klauzulu u švicarskim francima vezan rizik „valute utočišta“ koji ne postoji kod valutne klauzule u eurima što znači da banka nije na transparentan način informirala potrošače da je rizik intervalutarnih promjena u valutnoj klauzuli vezanoj za CHF neusporedivo veći u odnosu na isti takav rizik u valutnoj klauzuli vezanoj za valutu euro, a što je svakako bitno za donošenje odluke o sklapanju ugovora koji sadrži sporne odredbe. Zbog toga prosječnom potrošaču odredba kojom se glavnica veže za valutnu klauzulu CHF nije bila razumljiva.

20. Isto tako, niti odredba kojom je ugovorena promjenjivost kamatne stope sukladno Odluci banke o kreditiranju ne sadrži nikakve određene, transparentne, jasne i lako razumljive kriterije za promjenu kamatne stope, pa tužitelj kao potrošač, na temelju sadržaja te odredbe nije mogao u vrijeme sklapanja ugovora procijeniti bilo kakve ekonomske posljedice takve ugovorne odredbe. Ovo iz razloga jer odredba ne sadrži niti jedan kriterij temeljem kojeg bi i takva osnova mogla procijeniti i predvidjeti elemente o kojima ovisi visina njegove obveze u pogledu kamate jer za to ugovor ne sadrži niti jedan formulirani i određeni kriterij pa je takva ugovorna odredba protivna savjesnosti i poštenju. Na temelju takve odredbe tužitelj kao potrošač u vrijeme sklapanja ugovora nije mogao procijeniti ekonomsko značenje posljedica koje za nju proizlaze iz takve ugovorne odredbe.

21. Stoga su navedene odredbe suprotne načelu savjesnosti i poštenja jer su banke kao savjesni gospodarstvenici i stručne osobe trebali sami, prema temeljnom načelu savjesnosti i poštenja voditi računa i o interesima druge strane te tužitelja kao potrošača informirati o svim rizicima koje sklapanjem predloženog ugovora prihvaća ili te iste informacije uklopiti u ugovor kako bi tužitelj kao potrošač mogao razumjeti što mu donosi sporna zaštitna klauzula i o tome donijeti informiranu odluku. Navedeno uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima o obvezama ugovornih strana na štetu potrošača koja je k tome i značajna jer je neizvjestan iznos glavnice kredita i cijene kredita (iznos redovne kamate), kojeg potrošač kao dužnik ima obvezu vratiti banci i a čime su promjenjivi i neizvjesni bitni elementi ugovora.

22. Slijedom navedenog, a kako predmetne odredbe uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama tužitelja kao korisnika kredita i potrošača kao jedne ugovorne strane u odnosu na tuženika kao banku i trgovca kao drugu ugovornu stranu, a što je suprotno temeljnim načelima obveznog prava, odnosno načelu ravnopravnosti sudionika u obveznim odnosima, načelu suradnje, te načelu zabrane zlouporabe prava, to su iste ništetne.

23. Valja istaknuti da nedvojbeno nije zakonom zabranjeno ugovarati valutnu klauzulu i promjenjivu kamatnu stopu, međutim ne na način kako je to tuženik u konkretnom slučaju učinio, odnosno bez da je tužitelja informirao o mogućim rizicima.

24. Također i u predmetima C-609/19 i u spojenim predmetima C-776/19 do C-782/19 Suda EU tumačen je zahtjev transparentnosti ugovorne odredbe o tečajnom riziku, te je naglašeno da pružanje brojnih informacija potrošaču ne ispunjava zahtjev transparentnosti ako se te informacije temelje ne pretpostavci da će tečaj ostati

stabilan tijekom cijelog trajanja ugovora, a posebno ako potrošač nije upozoren na gospodarski kontekst koji može imati posljedice na promjenu deviznog tečaja. Ponovljena je i presumpcija da je netransparentna ugovorna odredba ujedno i nepoštena jer je trgovac koji nije poštovao zahtjev transparentnosti na potrošača prebacio neproporcionalan rizik da sam snosi trošak dugoročnog kretanja tečaja.

25. Međutim, unatoč tome što je utvrđena djelomična ništetnost odredbi Ugovora o kreditu koje se tiču valutne klauzule i kamatne stope promjenjive po odluci banke, primjenom članka 87. ZZP/03 i članka 105. stavak 1. ZOO-a, predmetni ugovor može opstati i bez ništetnih odredaba prema kojima se redovne kamatne stope mijenjanju sukladno Odluci o kamatnim stopama tuženika i prema kojima se obveze tužitelja obračunavaju po srednjem tečaju banke za CHF na dan plaćanja. Budući da su prema odredbi članka 1021. ZOO-a bitni sastojci ugovora o kreditu obveza davanja određenog novčanog iznosa i obveza vraćanja iskorištenog iznosa novca uz obvezu plaćanja ugovorenih kamata, u vrijeme i na način kako je utvrđeno ugovorom, eventualna ništetnost odredaba u dijelu u kojem je ugovoren zaštitna klauzula i način na koji se mijenja kamatna stopa, s obzirom da to nisu bitni elementi ugovora o kreditu i ugovor može opstati bez njih, ne povlači ni ništetnost cjelovitih odredaba o glavnom predmetu i cijeni, a još manje ništetnost cijelog ugovora. Konačno, odredbama članka 87. ZZP/03 i članka 102. ZZP/07 izričito je propisano da ništetnost pojedine odredbe ugovora ne povlači ništetnost i samog ugovora ako on može opstati bez ništetne odredbe, a odredba o glavnom predmetu i cijeni može opstati i bez zaštitne klauzule i bez određivanja na koji se način mijenja kamatna stopa. Nastavno se ukazuje i na stajalište Vrhovnog suda Republike Hrvatske zauzeto u odluci Rev-259/2022 od 9. listopada 2024. koje glasi: "Dakle, u dosadašnjem suočavanju s pitanjem zbog kojeg je podnesena revizija statistički je u praksi sudova dominantno shvaćanje da je u ovakvim slučajevima moguć opstanak ugovora bez ništetnih odredaba. U praksi Vrhovnog suda Republike Hrvatske takav odgovor je bezizniman. Promjena ustaljenog pravnog shvaćanja na kojem je već utemeljen veliki broj sudskih odluka, dakle, drukčije tumačenje ili primjena istih pravnih normi čijom primjenom je već odlučeno u velikom broju slučajeva, dovodi se u pitanje jednaka primjena zakona i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni, naročito kada su u nastanku ustaljene prakse sudjelovali najviši sudovi u Republici Hrvatskoj. Zbog toga bi takva promjena, bez naročito opravdanih razloga (kojih u ovom slučaju nema) dovela do ustavnopravno problematične destabilizacije sudske prakse u području u kojem se odlučuje o pravima i interesima izuzetno velikog broja sudionika. Dakle, odgovarajući na pitanje zbog kojeg je podnesena revizija ovaj revizijski sud zbog svega izloženog zaključuje da ugovor o kreditu sklopljen između kreditne institucije i potrošača, kada sud utvrdi da su odredbe o promjenjivosti kamatne stope i valutne klauzule nepoštene i ništetne, može opstati na temelju odredaba čl. 324. st. 1. i 2. ZOO, te da zapreke za to ne postoje niti u ZZP.", a jednaki pravni stav zauzet je i u kasnijim odlukama Vrhovnog suda Republike Hrvatske Rev-820/2023 od 23. travnja 2024. i VSRH Rev-274/2024 od 22. siječnja 2025. godine.

26. Slijedom navedenog, valjalo je odbiti prvo postavljene tužbene zahtjeve kao neosnovane (točka I. izreke), čime su se ispunile pretpostavke za odlučivanje o eventualno kumuliranom zahtjevu u smislu članka 188. stavak 2. ZPP-a, kojeg je sud u deklaratornom dijelu prihvatio iz gore navedenih razloga.

27. Nadalje, visina preplate s osnova promjene tečaja i promjene kamatne stope te iznos preplate priznate tužitelju u konverziji utvrđeni su na temelju nalaza i mišljenja vještaka financijske struke Tomislava Prpića, a vještak je utvrdio kako slijedi:

- da pozitivna preplata po osnovi kamate iznosi 1.520,08 eura,
- da pozitivna preplata po osnovi tečaja iznosi 4.652,26 eura,
- da nedovoljno umanjena glavnica u konverziji (kao posljedica primjene tečaja različitog od početno ugovorenog) iznosi 3.751,82 eura,
- da je tužitelju u konverziji utvrđen manjak u iznosu od 1.896,82 eura

28. Budući da je u nalazu vještak argumentirano i detaljno pojasnio koju dokumentaciju je koristio (onu koja je priložena spisu) kao i koju metodologiju i iz kojih razloga, te stranke nisu imale primjedbe na matematički izračun i nisu tražile saslušanje vještaka, vještakov je nalaz u cijelosti prihvaćen te je na temelju istoga odlučeno o visini potraživanja tužitelja.

29. Prema članku 296. stavak 1. i 3. i članku 323. st. 1. i 2. ZOO-a u slučaju ništetnosti ugovora svaka ugovorna strana dužna je vratiti sve ono što je primila na temelju takva ugovora, te je ugovaratelj koji je kriv za sklapanje takvog ugovora, odgovoran svom suugovaratelju za štetu koju trpi zbog ništetnosti ugovora ako ovaj nije znao ili prema okolnostima nije morao znati za postojanje uzroka ništetnosti. Tužiteljevim plaćanjem anuiteta obračunatih na dan plaćanja prema tečaju CHF tuženika te zbog povišenih kamatnih stopa, tuženik je stekao nepripadnu korist na temelju tih ništetnih odredbi koju je primjenom pravila o stjecanju bez osnove iz članka 1111. ZOO dužan vratiti tužitelju, zajedno sa zateznom kamatom od dana stjecanja u skladu s odredbom članka 1115. ZOO-a, a datumi stjecanja razvidni su iz nalaza vještaka.

30. Međutim, neosnovan je zahtjev tužitelja u dijelu u kojem zahtijeva isplatu na ime razlike glavnice u iznosu 3.751,82 eura sa zateznim kamatama i iznos od 1.896,82 eura sa zateznim kamatama na ime manjka utvrđenog na dan konverzije 30. rujna 2015. Naime, obveza nadoplate iznosa od 1.896,82 eura kao manjka uplaćenih obroka (čl. 19.c st. 1. t. 6. ZIDZPK) navedena je u točki 5.3. Aneksa, a u odredbi čl. 7.1. Aneksa utvrđen je način podmirenja te obveze korisnika kredita, dok je razlika glavnice u iznosu 3.751,82 eura posljedica konvertirane glavnice u kunama i glavnice kakva bi bila da se preostala CHF glavnica pretvori u kunsku po početnom tečaju. Stoga, ti iznosi koje tužitelj potražuje su posljedica sklapanja Aneksa između stranaka, njihovog valjanog dogovora u tom smjeru, a tužitelj niti ne tvrdi da su odredbe istog ništetne, niti se može izvesti zaključak da bi postojali neki razlozi ništetnosti (jer sud pazi na ništetnost po službenoj dužnosti), kraj nesporne činjenice i da je konverzija izvršena sukladno odredbama ZID ZPK. Stoga, u tom je dijelu zahtjev tužitelja valjalo odbiti jer osnova plaćanja tih iznosa nije posljedica ništetnih odredbi (o valutnoj klauzuli i promjenjivoj kamatnoj stopi) iz osnovnog Ugovora.

31. Treba reći i to tuženik ne bi imao pravo na tzv. negativne razlike (potplaćene iznose kad su tečaj i kamatna stopa bili niži od početno ugovorenih) jer je tuženik koristio ništetne ugovorne odredbe pa je znao ili morao znati da drugome nešto daje bez osnove, i kao takav je nesavjestan te nema pravo na povrat danog (odluke

poslovni broj Rev 580/07 od 29. kolovoza 2007. i poslovni broj Rev 2624/15 od 23. siječnja 2019.).

32. Prigovor zastare nije osnovan. Naime u konkretnom slučaju je ništetnost ustanovljena u postupku kolektivne zaštite potrošača te zastarni rok počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ništetnost u postupku kolektivne zaštite potrošača (pravno shvaćanje sa sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 31. siječnja 2022.). Navedeno znači da je podnošenjem kolektivne tužbe za zaštitu kolektivnih prava Trgovačkom sudu u Zagrebu u predmetu poslovnog broja P-1401/2012 (tijekom 2012.) prekinut tijek zastare u smislu odredbe članka 241. ZOO-a, dok je pravomoćnim okončanjem tog spora zastara počela teći ispočetka, s time da se vrijeme prije prekida ne računa u tijek zastare u smislu odredbe članka 245. ZOO-a. Presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovnog broja P-1401/2012 iz postupka kolektivne zaštite interesa potrošača, u dijelu kojim je utvrđena nepoštenost odredbi o redovnoj kamatnoj stopi koja je tijekom postojanja obveze po ugovorima o kreditu promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom banke postala je pravomoćna donošenjem odluke Visokog trgovačkog suda u Zagrebu poslovnog broja PŽ-7129/13 od 13. lipnja 2014., a u dijelu kojim je utvrđena nepoštenost odredbi koje se odnose na valutnu klauzulu CHF, postala je pravomoćna donošenjem odluke poslovnog broja PŽ-6632/17 od 14. lipnja 2018. Slijedom navedenog, a kako predmetno potraživanje zastarijeva u općem zastarnom roku od 5 godine u smislu odredbe čl. 225. ZOO-a, te kako od 13. lipnja 2014. odnosno od 14. lipnja 2018. do utuženja 11. lipnja 2019. (list 1 spisa), nije protekao rok od 5 godina, to je prigovor zastare neosnovan. Isto vrijedi i za preinačeni dio, budući da su pretpostavke za tu dispoziciju nastupile neovisno od utjecaja tužitelja. Kao što je navedeno, na sastanku predsjednika Građanskih odjela županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanom 26. studenoga 2021. usvojen je zaključak da je u predmetima korisnika kredita u švicarskim francima dopuštena preinaka tužbe nakon provedenog dokaza financijskim vještačenjem. Tužitelj je, stoga, pouzdajući se u takav zaključak, imao legitimno očekivanje da će nakon provođenja tog dokaza moći uskladiti zahtjev s rezultatima istog. Pri tome, tužitelj nakon podnošenja tužbe (a koju je podnio unutar zastarnog roka u odnosu na restitucijski zahtjev na ime ništetne valutne klauzule) nije imao mogućnosti utjecati na tijek postupka i na okolnost kad će biti određeno i provedeno financijsko vještačenje, točnije hoće li ono biti provedeno prije ili nakon isteka petogodišnjeg roka računajući od pravomoćnosti presude Trgovačkog suda u Zagrebu pod posl. br. P-1401/12. Kada bi se uzelo da je u takvim okolnostima dopuštena preinaka tužbe, ali da se prigovor zastare za preinačeni dio ima računati vezano za dan preinake, to bi po ocjeni ovog suda za posljedicu imalo to da je tužitelju omogućeno pravo na pristup suda, ali da je to pravo iluzorno i nije takvo da tužitelju omogućuje stvarno ostvarenje njegovih prava, što je u protivnosti s člankom 6. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda Vijeća Europe (u daljnjem tekstu: Konvencija). Ujedno, takvo tumačenje dovelo bi do nezakonitog miješanja u pravo tužitelja na mirno uživanje prava vlasništva, koje je zaštićeno člankom 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju. Naime, "vlasništvo" kako ga tumači Europski sud za ljudskih prava (dalje u tekstu: ESLJP) obuhvaća i potraživanja u odnosu na koja podnositelj zahtjeva može tvrditi da ima barem legitimno očekivanje (koje mora biti konkretnije naravi od same nade) da će biti ostvareno (usp. odluku ESLJP, Gavella protiv Hrvatske, Zahtjev br. 33244/02)), pa u tom smislu valja sagledati i tužiteljevo

potraživanje u ovom predmetu. Naime, ako bi se uzelo da se za tužbe preinačene po provedenom vještačenju nakon 13. lipnja 2019. odnosno 14. lipnja 2023. nastupa zastara potraživanja, to bi moglo dovesti do situacije u kojoj bi tužitelji mogli izgubiti svoje pravo na isplatu zbog mogućeg odugovlačenja suda, to jest, zbog razloga koji su izvan njihove kontrole. Takva bi situacija ozbiljno ugrozila načelo pravne sigurnosti i bila bi suprotna načelu vladavine prava (usp. odluku ESLJP, Vrbica protiv Hrvatske, Zahtjev br. 32540/05). Isto tako, takvim postupanjem tužitelj bi bio u neravnopravnom položaju u odnosu na tužitelje u usporedivim predmetima u kojima je vještačenje provedeno prije isteka petogodišnjeg roka računajući od pravomoćnosti presude Trgovačkog suda u Zagrebu pod posl. br. P-1401/12. Stoga, u svjetlu navedenih odredaba Konvencije, sud ocjenjuje da je podnošenjem tužbe prekinut tijek zastare u pogledu cjelokupnog tužiteljevog potraživanja.

33. Zaključno treba reći i da sklapanjem Aneksa Ugovoru nije otklonjena posljedica ništetnosti odredbi osnovnog Ugovora o kreditu o valutnoj klauzuli i jednostrano promjenjivoj kamatnoj stopi. Naime, ZIDZPK, na temelju kojeg propisa je i zaključen Aneks Ugovoru, odredio je izračun novog iznosa kreditne obveze potrošača koja se u bitnom sastojala u tome da se od početka kredita izradi preračun iz valute CHF u valutu EUR kako bi se dobila nova glavnica kredita na dan 30. rujna 2015. u EUR i po kojoj će se vršiti otplata kredita prema novoj osnovi- Dodatku ugovoru o kreditu. Način izračuna konverzije propisan je člankom 19.c ZIDZPK, a sastojao se u tome da su se uplate potrošača po stvarnom kreditu uspoređivale sa uvjetima simuliranog kredita u valuti EUR, stvarnim uplatama se zatvarao taj simulirani kredit i na taj način se izradilo stanje kredita na dan 30. rujna 2015. Navedenom usporedbom potrošači su imali manjak ili višak plaćenih sredstava, a te im je na temelju tog stanja ponuđena mogućnost sklapanja dodatka ugovora o kreditu za daljnju otplatu kredita (čl. 19.e st. 1. ZID ZPK). Dakle, cilj ZIDZPK bio je izjednačiti korisnike kredita u CHF sa korisnicima kredita u valuti EUR. Tužitelj se, međutim, nije odrekao svog potraživanja niti prava na potpuno obeštećenje, a što je u konačnici propisano i odredbom članka 41. Zakona o zaštiti potrošača. Potrošač se ne može odreći svojih prava niti mu se ista mogu ograničiti. Sukladno pravnom shvaćanju iz presude Suda EU C-452/18 (Ibercaja Banco) odricanje potrošača od zaštite koju mu pruža Direktiva 93/13 može biti samo ukoliko to potrošač želi i izričito iskaže (slobodno i informirano). U osnovi se može reći da je cilj ZIDZPK bio prvenstveno gospodarske prirode, a to je da se olakša otplata kredita potrošačima i da ih se dovede u situaciju da od 30. rujna 2015. otplaćuju kredite na način kako ih otplaćuju potrošači koji su ugovorili kredite s valutnom klauzulom u EUR. Na to ukazuje činjenica da ZID ZPK nije do 30. rujna 2015. ispravljao odredbu o kamatnoj stopi niti je propisana posebna metodologija obračuna kamata u konverziji, a niti je kredit sveden na kredit u kunama bez valute CHF. Dakle, primjenom citiranog propisa nije se za potrošača utvrđivao pojedinačni iznos za koji je potrošač bio oštećen po nepoštenim ugovornim odredbama, niti su utvrđivani iznosi koje je trgovac neosnovano stekao.

34. Vrhovni sud Republike Hrvatske u obrazloženju svoje odluke Gos 1/2019 navodi da je cilj navedenog propisa bilo otklanjanje nepoštene poslovne prakse kreditnih institucija i otklanjanje dužničke krize. Dakle, po ocjeni ovoga suda konverzija ima samo učinak promjene valute kredita, a ne i saniranja nevaljane odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi odnosno ne i obeštećenje potrošača. Vrhovni sud Republike Hrvatske

u oglednom postupku broj Gos 1/2019 dana 04. ožujka 2020. donio je odluku da "Sporazum o konverziji sklopljen na osnovi Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (N.N. 102/15) ima pravne učinke i valjan je u slučaju kada su ništetne odredbe osnovnog ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli."

35. Ustavni sud Republike Hrvatske ZIDZPK ocijenio je usklađenim sa Ustavom Republike Hrvatske, te rješenjem broj U-I-3685/20'15 i dr. od 04. travnja 2017. nije prihvatio prijedlog za ocjenu suglasnosti s Ustavom tog Zakona. U svojoj odluci Ustavni sud navodi da pored formalne i materijalne ustavnosti ZID ZPK ima legitiman cilj koji se ogleda u povećanju socijalne zaštite, sprječavanju nastavljanja nepoštene poslovne prakse kreditnih institucija i sprječavanju produbljivanja dužničke krize, te da je navedena mjera (konverzija) razmjerna legitimnom cilju koji se htio postići jer su propisane mjere bile prikladne i nužne te nije postojala druga manje tegobna ili ograničavajuća mjera, a niti je njome nametnut prekomjeran teret kreditnim institucijama.

36. Vrhovni sud Republike Hrvatske u oglednom postupku nije eksplicitno dao odgovor na pitanje obeštećenja potrošača po provedenoj konverziji. Iako se ukazuje u citiranoj odluci na to presuda Dunai ne bi bila primjenjiva iz razloga što je konverzija u Republici Hrvatskoj bila dobrovoljna, u citiranoj je presudi sud zauzeo shvaćanje o utjecaju zakonodavne intervencije na prava potrošača temeljem Direktive 93/13 na način da ona ne ukida pravo na obeštećenje potrošača i da ne može ukinuti pravo potrošača na povrat koristi koju je trgovac stekao na temelju nepoštenog ugovora odnosno nepoštenih ugovornih odredbi, a da pravo na potpuno obeštećenje nema posebnog utjecaja na karakter intervencije, da li je bila izravna ili dobrovoljna. Kako je već ranije navedeno, iz presude C-452/18 Ibercaja Banco proizlazi bi da se potrošač kod dobrovoljnog sporazuma zaštite iz Direktive 93/13 pa i prava na potpuno obeštećenje može odreći samo izričito, slobodno i informirano. U konkretnom slučaju takvog odreknuća nema. Može se reći da temeljem Direktive 93/13 i citiranih presuda Dunai i Ibercaja Banco, proizlazi da neovisno o tome na koji način nacionalni sud cijeni na temelju zakonske intervencije sklopljene dodatke ugovora, da li kao izravnu intervenciju ili volju stranaka, oni ne smiju i ne mogu umanjiti zaštitu koju jamči Direktiva 93/13 na način da ne smiju onemogućiti povrat koristi koju je trgovac neosnovano stekao, a pogotovo ne protivno volji potrošača ako se takve zaštite i obeštećenja nije odrekao. Treba spomenuti i to da se Vrhovni sud Republike Hrvatske u odluci Rev-2868/2018 od 12. veljače 2019. izjasnio da bez obzira na sklapanje dodatka ugovora o kreditu tužitelji imaju pravni interes i ovlašteni su tražiti ništetnost pojedinih ugovornih odredbi kako bi na temelju toga mogli ostvariti neka eventualna prava koja im pripadaju. Konverzija kredita s valutnom klauzulom u CHF u kredit s valutnom klauzulom u EUR-ima sklapanjem aneksa ugovora o kreditu izvršena je temeljem ZIDZOPK-a, a radi se o aktu kojim se temeljem zakona nalaže bankama izmjena odredbi iz osnovnog ugovora te eventualno do danas sklopljenih dodataka i to valuta kredita, kamatna stopa i iznos preostale neotplaćene glavnice kredita, te postiže sporazum iz članka 19. c točka 6. ZIDZOPK-a na način kako to nalaže zakon. Po ocjeni ovog suda tzv. konverzija, odnosno potpisivanje aneksa ugovora o kreditu između stranaka nije od značaja za ovdje postavljeni tužbeni zahtjev budući da se niti odredbama ZIDZOPK-a, a niti navedenim aneksima, izrijeком ne spominje način

rješavanja ugovornih odredbi kojima se u ugovorima o kreditima s valutom u CHF ugovarala promjenjiva kamatna stopa, kao što se ne spominje niti na koji način bi se trebala riješiti eventualna ništetnost tih odredbi koje se tiču promjenjive kamatne stope, a koja ništetnost je nastupila zbog činjenice da su banke bez prethodnog pregovaranja s korisnicima kredita same, tj. nepošteno, ugovarale s valutnom klauzulom u CHF i kamatnom stopom promjenjivom po jednostranoj odluci bake. Glavni motiv i svrha navedenog zakona bila je da se položaj korisnika kredita u valuti CHF, kao potrošača, izjednači s položajem u kojem bi bili da su koristili kredit denominiran u valuti EUR-u. Aneksima ugovora o kreditu uređuje se pitanje određivanja kamatne stope nakon sklapanja istih, odnosno njima se ne rješava pitanje preplaćenih kamata u kreditima u valuti CHF kroz ovdje utučeni period, a do koje preplate je došlo zbog nepoštenog postupanja banaka, koje je utvrđeno ništetnim.

37. Ovdje se upućuje na stajalište Vrhovnog suda Republike Hrvatske u odluci Rev-1096/2022 od 8. studenog 2022. godine prema kojem se sklapanjem dodatka ugovoru kojim je izvršena konverzija kredita sukladno ZID ZPK/15 ne gubi pravo na potraživanja preplaćenih iznosa temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi osnovnog ugovora o kreditu te korisnik kredita zadržava pravo potraživati eventualnu razliku preplaćenih iznosa temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi Osnovnog ugovora o kreditu, ako takva razlika postoji, a u konkretnom je slučaju upravo takva razlika utvrđena financijskim vještačenjem u iznosu navedenom u točkama III. i IV. izreke presude.

38. Odluka o trošku temelji se na odredbi iz članka 154. stavak 4. ZPP-a. Sud je prilikom ocjene uspjeha u sporu imao u vidu da tužitelj nije uspio s prvim postavljenim zahtjevom, ali je djelomično uspio s eventualno kumuliranim (u cijelosti je uspio sa zahtjevom radi utvrđenja ništetnosti, dok je s restitucijskim zahtjevom uspio u 52,22%). Uzimajući u obzir kvalitativni i kvantitativni uspjeh tužitelja u sporu, proizlazi da su stranke uspjele u parnici u približno jednakim dijelovima te je sud odredio da svaka stranka snosi svoje troškove.

39. Slijedom svega iznijetoga, odlučeno je kao u izreci.

U Opatiji 22. svibnja 2026.

Sutkinja:

Ana Župić

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ove presude dopuštena je žalba u roku od 15 dana od dana primitka pisanog otpisak iste. Žalba se podnosi sukladno odredbi članku 106.a stavak 5. ZPP-a. O žalbi odlučuje nadležni županijski sud.

Dostaviti:

1. Tužitelju po punomoćniku
2. Tuženiku po punomoćniku

Broj zapisa: **9-30888-71fbf**

Kontrolni broj: **05ab6-cdf5a-77001**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Rijeci** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.